

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok --- 4.— koruny. Na pol roka --- 2.— " Na štvrt' roka --- 1.— " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Za vydanie zodpovedný JÁN MOLNÁR, prälát</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
--	--	--

Krvavé boje.

Počnúc od rumunských hraníc hore na severozápad až po brehy rieky Štyru trvajú kruté krvavé boje. Rusi silou-mocou, bárs aj bez značného strategického výsledku, pokračujú v ich offensíve, na ktorú sa za dlhé mesiace chystali. Mnohí tvrdia, že ruská offensíva započatá bola tým cieľom, aby Rusi prispeli takto pomocou Talianom na južnom a Francúzom na západnom bojišti. Ale viac pravdepodobné je, že ruská offensíva je následkom dohodnutia sa štátov antantu na parížskej konferencii. Na toto poukazujú mnohé okolnosti. Keď ruský cár meškal v hlavnom vojenskom stáne, aby prezrel plány, ktoré ruský vodcovský sbor pofahom na offensívu zhotovil, údajne s pričinením francúzskeho generála Pau-a, čakali ta aj anglického ministra vojny Kitchenera, ktorý sa v sprievode viacerých vysokých dôstojníkov vydal na cestu, z ktorej sa nikdy zpät nenavrátí. V hlavnom vojenskom stáne meškal v tento čas aj ruský ministerpredseda Stürmer a viacerí vysokí dôstojníci anglickí a francúzski.

Vodcom ruskej offensívy je generál Brussilov, človek násilný, bezohľadný, ktorému nezáleží na veľkých obetach, ktorý hľadá len na konečný cieľ a nevšima si žiadne iné okolnosti. Brussilovi určená bola už minulého roku veľká úloha: prelomiť náš front pri Limanove, aby ruský generál Dimitriew slobodnejšie mohol operovať. Vtedy naši husári križovali plány Brussilova, zadržali ruské vojsko, kým naši pod vedením Borooviča a Szurmayho nedorazili a na bojišti nastal veľký obrat. Len Brussilovo

vojsko bolo vstave v poriadku sa utiahnuť, ostatné ruské vojská ratovaly sa útekem. Teraz poverili Brussilova ešte s ťažšou úlohou: prelomením nášho frontu vo východnej Haliči a vo Volhynii.

Rusi shromáždili ohromné vojsko na celej bojovnej čiare. Na tie miesta, kde dľa vypracovaného plánu chceli náš front prelomiť, postavili v bojoch otužilé mnžstvo. Nahromadili množstvo streliva, ako od počiatku vojny ešte nikdy. Vedenie technických oddelení prevzali francúzski dôstojníci a do oddelení primiešané bolo aj francúzske mužstvo. Za frontom postavili delá vo viac radoch, do predu menšie delá, nazadku ťažké mažiare. Z výstrelov dalo sa určiť, že medzi delami boli francúzske, anglické a japonské delá popri ruských kanónoch. Japonské ekrasitové granáty a francuzske plynové bomby hádzali na naše zákopy. Z tohoto je zrejmé, že spojenci Rusov prispeli všetkou možnou pomocou, aby sa ruská offensíva zdarila. Generál Brussilov operovať začal zas s veľkým počtom jazdeckta, vyšlúc mnoho kozáckych stotín na bojište. Týmto cbcel dosiahnutie vytknutého cieľa priskoriť, nedbajúc na to, že v terajšej vojne je jazdeckto vystavené ohromným ztratám.

Ohromnými útokami chcel generál Brussilov zmeniť situáciu na svetovom bojišti. Tento výsledok dychtively očakávali Angličania, ktorí nedávno v morskej bitke pri Skagerraku utrpeli ťažkú porážku a prinútení boli presvedčiť sa, že veľká anglická flotta neni pánom mora. Zmenu situácie na svetovom bojišti netrepežlive očakávali Francúzi, ktorí pri Verdune krvácajú

a Taliani, ktorých po ťažkých porážkach v severnom Taliansku, opanovala veľká rozhorčenosť. Ruská ofenzíva mala doniesť isté obľahčenie a mala utíšiť veľkú rozčulenosť, ktorá verejnú mienku nám nepriateľských štátov opanovala. Pád talianskej vlády, tajné zasadnutia francúzskeho snemu, na ktorých vyslanci robia francúzskej vláde trpké výčitky, rozdráždenosť mysle javiaca sa v článkoch anglickej verejnej tlače, sú všetko dôkazom, že nakoľko očakávali naši nepriatelia ruskú ofenzívu, na ktorej sa počas parížskej konferencie dohodli.

Rozčulenosť a rozhorčenosť stupňovane javí sa v ruskom ľude, ktorý ani pred vojnou nemal nič dobrého, žijúc v jarme poddanstva a ktorého útrapy následkom vojny sa zväčšili. Ruský ľud, ktorý ani na počiatku vojny nevedel, prečo má krv prelievať, po toľkých ťažkých utrpeniach, baží po pokoji. Veľká väčšina ruskej intelligencie oduševňovala sa za vojnu, ale toto oduševnenie po toľkých nezdaroch a po toľkých obeťach veľmi kleslo. V týchto kruhoch sa už veľmi zaoberajú s otázkou pectivého pokoja. *Vojnu chce cár*, ktorý mnoho utratil a jeho okružie, ktoré plní vôľu cárovu. A kým zmenené okolnosti nezmenia cárovu vôľu, ruský ľud musí na bojišti krváčať.

Rusi začali ofenzívu s ohromnou silou, s použitím všetkých možných prostriedkov. My sa bránime proti útokom a jako to najnovšie zprávy sdelujú, *bránime sa so zdarom*. Ruská ofenzíva je nové napnutie síl, jakého od počiatku svetovej vojny nebolo. Ale keď sa táto ofenzíva skončí s nezdarom, potom azda nastane nový obrat a priblížime sa rýchlejšie ku pokoji.

Z krajinského zákonodarstva.

V zasadnutí snemovne krajinských vyslancov 4. júla popoludní nasledovnú interpelláciu predniesol krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany, pápežský prälát

Ján Molnár:

Ct. Snemovňa! Len na niekoľko minút použijem trepezlivosť ct. snemovne. Dostal som list z bardiovských obcí, ponosujú sa, že škody, aké tam nepriateľ pri jeho vtrhnutí bol zapríčinil, verejným úradníkom s najväčšou ochotou, bez všetkého šacovania, na jednoduché ich oznámenie nahradili, čo ostatne bolo celkom v poriadku, keď ale za utrpené škody duchovní pýtali

náhradu, odpovedali im, že štátny a vôbec verejný úradník bez dovolenia svojich vyšších predstavených nikdy nespustí svoje miesto, kdežto duchovní bárskeby mohli opustiť ohrozovaný vidiek a vyhnúť oškodeniu.

Odhliadnuc od toho, čo Pán povedal, že taký pastier, ktorý vtedy opúšťa svoje stádo, keď ho napadol vlk, nenie pastierom, lež nájomníkom, břešom, že *teda duchovného svätou povinnosťou je, aby do poslednej minuty verne vydržal pri svojom stáde* (Tak je! z ľavej a krajnej ľavej.), ja tvrdím, že od tohoto odhliadnuc, otázoční duchovní už i z tej príčiny nemohli opustiť svoje obce, bo o tom, že sa im blíži nebezpečie, neupovedomily ich ani medzítka uh. kr. verejnej zprávy, ani vojsko. Veď v nedeľu pred vtrhnutím nepriateľa sám hlavný župan prišiel do Bardiova a veľkým hlasom oznamoval, že neni žiadneho nebezpečia, aby sa ľudia nebáli, v útorok ale, teda hneď o dva dni vtrhol ta Rus, spustošil a vzal všetko, čo našiel.

Béla Bernáth: Bývalý zborovský farár sám mal škody vyše 15.000 korún.

Ján Molnár: Ja som tej mienky, že otázoční duchovní, za horlivé plnenie ich povinnosti a za to, že vytrvali na svojom mieste, nie sú hodní trestu, *lež zaslužia pochvalu a uznanie*. Za to ale, že ich na blížiacie sa nebezpečie nikto neupomenul, oni absolútne nič nemôžu. Z tej príčiny aj ku pánu ministerpredsedovi obraciam sa nasledovnou interpelláciou:

1. Náklonný-li je pán ministerpredseda cestou medzítok verejnej správy ta vplývať, aby rímsko katolíckym duchovným, Rusmi spustošených karpátskych obcí, zapríčinená škoda, keď nie celkom, aspoň čiastočne bola nahradená?

2. Jestli áno, kde a ku ktorým vrchnostam obrátiť sa majú otázoční duchovní?

Predseda: Pán ministerpredseda hlási sa ku slovu.

Štefan Tisza, ministerpredseda, osvedčil sa, že bársjak spoluciti s bližnými Rusmi spustošených krajov, o nahradení válečných škôd zatiaľ nemožno nariadať, kým neni sú známe finančné konsekvencie vojny. To ale nevytvára možnosť žiadanej náhrady. Vtrhnutím do Karpátov oškodení duchovní a učiteľia účastní stali sa najďalej siahajúcej podpory. Ohľad berú na to, že zvlášte grécko-katolícki duchovní pre hrozne biedny stav ich veriacich, nemôžu prísť ku ich dôchodku z párbéru. Ako vie, grécko-katolícky biskup prešovský už žiadal, aby táto podpora na rok 1916. vykázaná bola. To sa aj stane a túto podporu dostanú dj ostatné biskupstvá. Najlepšie bude, keď patriční duchovní o túto podporu cestou ich diecézanskej vrchnosti obrátia sa na ministerium.

Ján Molnár: Ct. Snemovňa! Eúto mi je, že s odpoveďou pána ministrapredsedu nie som spokojný, a síce v prvom rade preto, bo jestli má byť v platnosti tá zásada, dľa ktorej, ako povedať ráčil, nahradenie válečného oškodenia odročené má byť na istý čas, na čas po vojne, preto neviem pochopiť, z akej príčiny verejnému úradníctvu válečné oškodenie vyplatili hneď,

súrne a s najväčšou ochotnosťou. Za druhé ten pán, čo sa ku mne obrátil, nepísal len v svojom mene, lež aj v mene druhých, je to teda všeobecná prosba, ktorú som tu predniesol. Za tretie pán ministerpredseda tie podpory, aké skutočne dávajú, mylne mieša s tými podporami, o ktoré som ja prosil. Ja som o to prosil, aby patričným duchovným nahradenie dané bolo za utrpené škody, za to, že im odohnali lichvu, vyrabovali a porúchali stavania. Prosil som keď aj len o čiastočné nahradenie tohoto oškodenia, ako aj za to, aby hneď bolo vyplatené. S odpoveďou pána ministrapredseda nemôžem byť spokojný. (Hluk z pravej.)

(Pomluva duchovenstva.)

Gróf Štefan Tisza, ministerpredseda: Ctená Snemovňa! K vysvetleniu len to chcem poznamenať, že aj verejní úradníci, čo dostali, dostali ako podporu a nie ako válečnú náhradu. (Tak je! z pravej strany.) To je možná vec, že jedon-druhý verejný úradník dostal väčšiu podporu, ako patričný pán duchovný a jestli na to smeruje táto ponosa, to poukazuje len na ten smutný objav, aký za našich dní — bohužiaľ — len veľmi zkusujeme, že ľudia najčastejšie nie na to hľadajú, čo dostanú, lež na to, či druhý nedostal viacej. (Tak je! Tak je! z pravej strany.) Mnohokrát viacej ich bolí, čo dostane druhý, miesto toho, žeby sa tomu tešili, čo sa im ušlo. (Tak je! z pravej strany.)

Ján Molnár: Ct. Snemovňa! Pomluvu, akú ctený pán ministrapredseda vyslovil o duchovných, nemôžem bez odpovede nechať. Otázoční páni duchovní hlásia sa o válečnú náhradu, nie žeby ju závideli druhým — ba úprimne povedano — veľmi sa tomu tešia, že verejnú úradníctvo oškodejších krajov dostalo úplnú válečnú náhradu; ponevác ale páni duchovní práve takí občania sú našej vlasti, ako verejní úradníci, s neodškriepiteľným právom zaslúžia už či čiastočnú, či úplnú náhradu utrpeného oškodenia. (Hlučné schvalovanie z ľavej strany.)

Odpoveď ministrapredseda v známosť vzala väčšina. — Presvedčení sme o tom, že túto odpoveď ministrapredseda a držanie sa celej pracovnej strany, pri krajinských voľbách v známosť vezme katolícke duchovenstvo vôbec, nadovšetko ale oškodejších krajov karpátskych.

V pojednávaniach válečnej sessie zákonodarstva, krajinskí vyslancovia kresťanskej ľudovej strany Štefan Rakovszky, Karol Huszár, Štefan Haller a Alexander Simonyi Semadám vynikali veľavýznamnými rečami, ktoré v stručnom výtahu uverejníme v nasledujúcich číslach.

V poslednom zasadnutí vydržiavanom 14. júla snemovňa vyslancov prijala návrhy o štemploch a poplatkoch, o zvýšení dane od liehu, o zvýšení poplatku za cudzozemské cigary a iné doháňové výrobky. Za tým snemovňa bez debatty prijala návrh zákona o predĺžení mandátov stoličných úradníkov. Najbližšie zasadnutie snemovne krajinských vyslancov bude 9. augusta.

Obetujte na Červený Kríž!

Stručný prehľad najnovších válečných udalostí.

Pri Bučaci a Stochode Rusi utrpeli ťažkú porážku. Brussilova offensiva posiaľ nedosiahla žiadnych úspechov ani proti frontu Böhm-Ermoliho, ani proti armáde maršalla bavorského kniežata Leopolda. Útoky Rusov proti frontu generála grófa Bothmera a maršalla Hindenburga pri Smorgone skončily sa s hroznými ich porážkami. Armáda generála Linsingena od Lucku severozápadne, Rusov po zmarených ich námahách, napadla prudkým protiútokom. V Bukovine všade, kde Rusi vtrhli, kozáci za prítomnosti ich dôstojníkov rabujú, dediny podpaľujú a prevádzajú najhroznejšie ukrutnosti. Pri Jablonici uhorskej a rakúskej čaty víťazne odrazily útoky Rusov, zajaly viacerých dôstojníkov a 316 kozákov. Na ruskom hlavnom válečnom stáne za prítomnosti cára vydržiavaná bola korunná rada, ku ktorej z Petrohradu dostavili sa všetci ruskí ministri, z bojišťa veliteľa válečných sborov a početní generáli. Ponevác Brussilova offensiva nedocielila posiaľ žiadnych strategických úspechov, vzdor tomu, že ruská válečná sila pri tom v mŕtvých, ranených a zajatcoch utratila vyše miliona obecných vojakov, na korunnej rade za predsedníctva cára udajne vypracovali nový válečný plán, dľa ktorého pokračovať majú v offensive.

Pri Posina doline a pri priesmyku Borkola, ako aj na celej čiare talianskeho frontu, uhorsko-rakúskej čaty všetky útoky Talianov odrazily s veľkými ich ztratami.

Na bojišti proti Francúzom a Angličanom, nemecké čaty s úspechom odrážajú nepriateľské útoky. Angličania neni sú vstave prerazil front Nemcov. Dni pevniny Verdun sú počítané.

Vláda Spojených Štátov Severnej Ameriky nemeckú obchodnú podmorskú loď «Deutschland» úradne uznala a vyhlásila za loď obchodnú.

O ďalších udalostach svetovej vojny podávame nasledovné úradné zprávy:

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Hlavný válečný stán uhorsko-rakúsky o udalostach bojišťa proti Rusom vydal nasledovné úradné zprávy:

7. júla. V Bukovine naše čaty včera vo výsledných bojoch zajaly 500 Rusov a ukoristily 4 strojové pušky.

V juhovýchodnej Haliči, medzi Delatynom a Sadzavkou, landwehrové pluky z alpského kraja hrdinsky odporujú, zmarily početné ruské útoky.

V Zákrute Štyru, od Kolkov na sever, bojujúce cis. a kráľ. čaty, ktoré za štyri týždne obstály voči trojnásobnej, ba päťnásobnej nepriateľskej presile, včera dostaly rozkaz, aby svoje najprednejšie čiary, ktorým hrozilo dvojité obkolesenie, odtisly zpät. Za podporovania od Kolkov na západ zakročivších nemeckých čiat a sebaobetavého držania sa pri Kolodii bojujúcej pč-

Immelmann, nemecký chýrny letúň, ktorý sostrelil 18 nepriateľských lietadiel, konečne ale nešťastlivo sletel a zomrel hrdinskou smrťou.

skej légie, tento pohyb bolo možno previesť bez pomýlenia zo strany nepriateľa.

Na fronte rakúsko-uhorskej válečnej sily, ktorá bojuje od Baranovičov na severovýchod, včerajší deň ticho uplynul. Nepriateľ pri svojich posledných útokoch na tamojšie posície spojencov *utrpel mimoriadne ťažké ztraty*.

Na okolí prameňa Ikvy nepriateľ jednu našu poľnú nemocnicu, ačkoľvek čo najzrejmejšie bola čo takáto označená, svojím delostrelectvom vzal pod palbu. Keby tento ľudovému právu protiviaci sa skutok zopakoval, naše kanóny namierili by sme proti novopostavenému, na tomto území ležiacemu kláštoru, ktorý sme počas temer jednoročného obsadenia vždy najstarostlivejšie a s pietou ušetrili.

8. júla. V Bukovine naše čaty nepriateľa *zahnaly do údolia hornej Moldavy*.

Pri hornom toku Prutha a od Dnjestra na juh včera bojovná činnosť bola nepatrná. Od Bučacu na západ a severozápad *zmarilo sa viac ruských, s veľkou prudkosťou prevedených útokov*.

Od Lucku na juhozápad *čiarly nepriateľa znova sme ďalej odtišli*. Z vyčnievajúceho uhla Štyru, od Kolokov na sever späť odtiahnutá válečná sila prišla na územie pre ňu označené. Nepriateľ len na jednotlivých bodoch tiahol za ňou.

Proti rakúsko-uhorským a nemeckým čatám, ktoré bojujú od Baranovičov na severovýchod, nepriateľ včera znova veľké zástupy hodiac do boja, útočil. *Všetky jeho útoky sa rozpadly*. Naše sedmohradské pluky bojovaly v úplne rozstrieľaných posíciach a Rusov opätovne v rozhorčenom boji, muž proti mužovi, odrazily. *Priestor pred posíciami pokrývajú tisíce ruských mŕtvol*.

9. júla. V Bukovine naše čaty, z ktorých vynikol zvlášte západno-haličský 13. peší pluk, *bojom vynútily príchod cez Moldavu pri Breaze*.

Od Kolomei na juhozápad ruské oddelenia za Mikuličkom váhavo usilujú sa napred. Vo východnej Haliči ináč, pri nezmenenom položení, niet významnejšej udalosti.

Vo Volhynii na Stochode pri Stabychove *ruské útoky sme odrazili*. Od Baranovičov na severovýchod na fronte spojeneckých vojsk *silné ruské útočiace stĺpy znova sa rozpadly*.

Naši letúni od Dubna na severozápad hodili bomby na skupiny majerov, ktoré dokázaným spôsobom boli obsadené len jedným ruským armádnym sborovým štáбом. Nepriateľ na ohrožované domy naskutku vytýčil genfskú zástavu.

10. júla. Včerajší deň pomerne ticho uplynul. *Jednotlivé výpady Rusov sme odrazili*.

11. júla. V Bukovine niet významnejšej udalosti. Pozdĺž Čeremoša pri Zabie *naše čaty odbily ruské výpady*. Ďalej na sever po horný tok Stochodu prestávka v bojoch — odhliadnuc od výsledných podujatí našich výskumných oddelení pri Burkanove — ešte trvá.

Pri Sokule útoky ruských čiat v presile, pri našich prekážkach *sa rozpadly*. Nepriateľ sa darmo namáhal, aby svoje späť hrnúce sa zástupy palbou svojich kanónov a strojových pušiek pristavil.

Pri Huleviče na Stochode nepriateľa nemecké a rakúsko-uhorské čaty, po rozhorčených a zamieňavého priebehu bojoch, *odohnaly*. Aj rozličné výpady nepriateľa, o ktoré sa pokúsil na okolí Stochodu, *sa úplne zmarily*.

12. júla. Položenie sa ani včera nezmenilo. Na výšine Hordie, od Mikuličyna na juhovýchod, *naše čaty odrazily sedem ruských výpadov*.

Aj pri dolnom toku Stochodu znova sa zmarilo viac útokov nepriateľových. Na Stochode bojujúce spojenecké vojská v posledné dva dni zajaly 2000 mužov a ukoristily 12 strojových pušiek.

Pri Obertyne vo východnej Haliči jeden uhorsko-rakúsky letúň sostrelil jedno ruské lietadlo sústavy Farman.

Nezabúdajte na vdovy a siroty po hrdinoch padlých na bojišti!

Nemecko-ruská vojna.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach východného bojišťa proti Rusom vydal nasledovné úradné zprávy:

7. júla. Rusi proti frontu armád maršalla *Hindenburga* pokračovali vo svojich podujatiach. Od Naročského jazera na juh útočili so značnými silami. Po prudkom boji, od Smorgona na severovýchod a na iných punktoch, ľahkým spôsobom sme ich odrazili.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Odhliadnuc od slabších výpadov nepriateľa, na fronte napadnutom, je vo všeobecnosti ticho.

Armády generála Linsingena: Ku Čartorijsku vyčnievajúci uhol, pre príliš silný tlak na jeho boky, pri Kostiučnovke a od Kolkov na západ sme prepustili nepriateľovi a vyvolili kratšiu ochrannú čiaru. Na oboch stranách Sokula ruské útoky s veľkými ich ztrátami sa rozpadly. Od Lucku na západ a juhozápad polozenie je nezmenené.

Armáda generála grófa Bothmera: Významnej udalosti nebolo ani u nemeckých čiat od Dnjestra na juh.

8. júla. *Armády maršalla Hindenburga:* Počas novšieho, od Naročského jazera a na juh odrazeného útoku dvoch dôstojníkov a 210 mužov sme zajali. Na druhom mieste odbili sme slabšie útoky.

Armády maršalla, bavorského kniežata Leopolda: Od Zirina záverečne, na juhovýchod od Gorodišče, ako

aj proti nášmu frontu na oboch stranách Dorova včera zopakované útoky silných ruských vojsk, *skončily sa s úplným ich nezdarom.* Pred našimi posíciami počet mŕtvých činí tisíce, krom toho priviedli sme početných zajatcov. Novšie boje sú v prúde.

Armády generála Linsingena: Od Lucku na juhozápad vybojovali sme zdary.

Armády generála grófa Bothmera: Od Bučacu na severozápad útočivé operácie Rusov ostaly bezvýsledné.

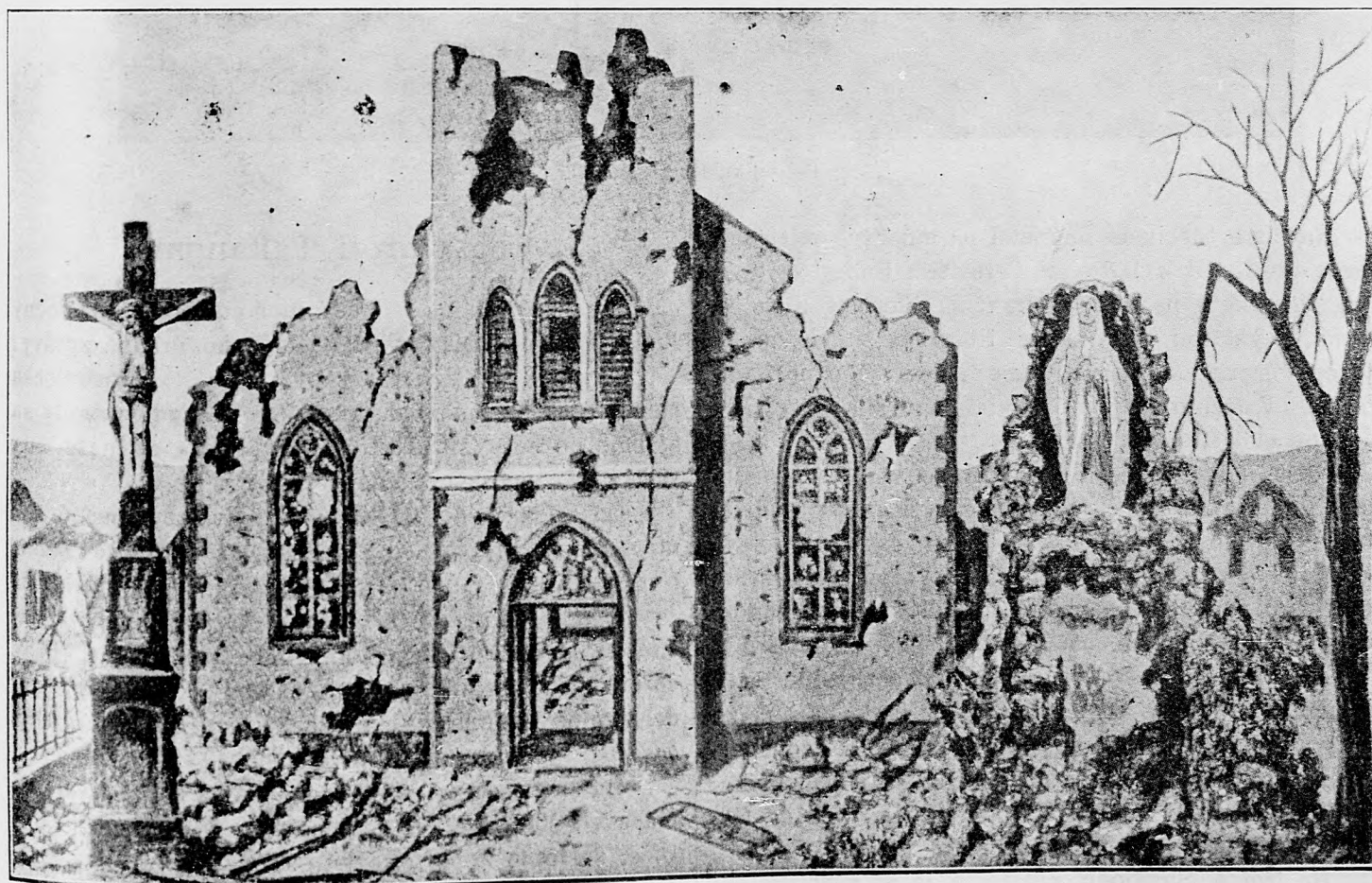
9. júla. *Armády bavorského kniežata, maršalla Leopolda:* Rusi na fronty včera spomenuté ešte viackrát zopakovali svoje silné útoky, ktoré sa *s najväčšími ich ztrátami zase rozpadly.* V bojoch posledných dvoch dní zajali sme tu dvoch dôstojníkov a 631 mužov.

Pri armádach generála Linsingena výpady nepriateľa na viac miestach ostaly bezvýsledné. Pri Molodečne výdatne sme bombardovali ku odvezeniu hotové ruské čaty.

Dňa 7. júla od Rorovna na východ pri Stochode v povetrom boji sostrelili sme jedno lietadlo.

10. júla. Na severnej časti frontu, odhliadnuc od bezvýsledného ruského útoku urobeného proti nám na okolí Škrobovg (od Grodišče na východ), významnej udalosti sa nestalo.

Armády generála Linsingena: Proti stochodskej čiare váhavo napredujúceho nepriateľa sme všade odrazili. Podobne sa zmarily výpady nepriateľa od Lucku na západ a na juhozápad. Roje nemeckých letúňov od

Obráz z bojišťa: Naši nepriatelia takto rozstrieľali chrám Boží, ktorý predstavuje naše vyobrazenie. Jedine križ a socha ludskej Panny Marie zázračným spôsobom ostaly v neporušenom stave.

Stochodu na východ zdarne napadly obydlené kvartiele nepriateľa.

Armáda generála grófa Bothmera: Činnosť patrol a zdarné boje v prednom území.

11. júla. Na fronte od morského pobrežia po Pinsk významnej udalosti nebolo. Pri Pinsku bolo ticho. Ruská zpráva o vyprázdnení mesta je vymyslená.

chlap neušiel z nich na južný breh. Tu a pozdĺž železnice Kovel—Rovno včera v noci zajali sme vyše 800 ľudí. Pri Stochode konečný obnos koristi v posledné dva dni, krom istého počtu dôstojníkov, činí 1932 mužov a 12 strojových pušiek.

Od Stochodu na východ naše letúnske roje pokračovali v útočivej činnosti.

Psi vo válečnej službe.

Na čiare Stochodu nepriateľ na mnohých miestach marne útočil, tak zvlášte pri Čerevišče, Hubeviče, Kerbyni, Janovke a na oboch stranách železnice Kovel—Rovno, s väčšími silami. Pri Huleviče silným protiútokom nepriateľa zahnali sme až za jeho povôdnú posíciu. V týchto bojoch nepriateľ utratil vyše 700 zajatcov a 3 strojové pušky.

Naše lietacie roje pri Horodzieje na železničnej čiare Baranoviči—Minsk silne bombardovali, vykladané vojská a svoje útoky zopakovali aj na ruské kvartielové okružia od Stochodu na východ. Pri Vorouče (od Zirina na západ) v povetrom boji sostrelili sme po jednom nepriateľskom lietadle.

Pri armáde generála grófa Bothmera jedno naše výskumné oddelenie od burkanovskej hory na juh zo srážky prajného priebehu priviedlo niekoľko zajatcov.

12. Pokusný priebeh slabších ruských síl cez Dvinu, od Friedrichstadtu na západ, ako aj ich útok od Narockého jazera na juh sme zmarili.

Na fronte Stochodu polozenie je vo všeobecnosti nezmenené. Ruské oddelenia, ktoré sa pri Janovke pokúsily usalašiť, na ľavom brehu sme napadli. Ani jeden

Vojna proti Talianom.

O udalostach na talianskom bojišti hlavný válečný stán uhorsko-rakúsky vydal nasledovné úradné zprávy:

7. júla. Na Doberdovskom odseku delostrelecká činnosť znova ožila. Od Selzu na východ vyvinuly sa aj boje pechoty, ktoré sa skončily s tým, že naše čaty všetky svoje posície úplne obránily.

Od Suganského údolia na juh veľká válečná sila útočí na náš front medzi Cima Dieci a Monte Zebio. Nepriateľa sme všade odrazili, miestami v boji z blízka

8. júla. Na fronte Isonza delostrelecký boj rozprestrel sa aj na gorické a tolmeinské predmostia. Proti chrbtu vrchu pri Monfalcone Taliani v noci po silnej delostrelbe urobili viac útokov, ale všetky sme krvave odrazili.

Od Luganského údolia južne útok talianskych armádnych sborov č. 20. a 22. na náš front medzi Cima Dieci a Monte Zebio ešte trvá. Túto zo šiest divísií pechoty a z viac skupín alpinov pozostávajúcu nepriateľskú silu, aj včera sme odrazili, zapríčiniac nepriateľovi najťažšie ztraty.

Na odseku Ortlera útok Talianov na našu posíciu na malom Eiskögeli sa zmaril.

9. júla. Na fronte Isonza delostrelba trvá. Na Goriciu a Ranziano prudko strieľali. Pri poslednej obci talianske delostrelectvo za hlavný svoj cieľ vyhládlo si jasne označenú poľnú nemocnicu.

Menšie útočivé podujatia Talianov pri gorickom predmostí a pri chrbte vrchu od Monfalcone na východ sa zmarily.

V noci roj našich námorných lietadiel hodil bomby na Pieris, San Canziano, Bestrigno a na diela Adrie.

Náš front od Suganského údolia na juh stojí pod silnou delostreleckou palbou. Na tomto odseku včera boje pechoty neboly.

10. júla. Na fronte Isonza bojovná činnosť obmedzená bola na palbu delostrelectva a na povetrné boje. Naše námornícke lietadlá na diela Adrie znova hodily bomby.

Medzi Brentou a Etschom na viac miestach bol rozhorčený boj. Proti našim čiarom od Cima Dieci na juhovýchod z alpínov pozostávajúca veľká sila urobila

ale následkom protiútok smelých tyrolských zemských strelcov ho zase utratili. Tu našim vojakom podarilo sa 415 Talianov zajať.

11. júla. Včera významnejšieho boja pechoty nebolo. Početní, od nepriateľa uskočení vojaci potvrdili, že Talianov, počas ich na uzemí od Cima Dieci na východ prevedených útokov, stihla ťažká ztrata.

Naše námorné lietadlá bombardovaly nádražie a vojenské osady v Latisane a zapríčinily viac veľkých ohňov. Nepriateľskí letúni v Judikariach na Tione hodili bomby.

12. júla. Od Suganského údolia na juh naše čaty včera predpoludním odrazily silný útok Talianov na Monte Rasta. Nepriateľova pechota ostala ležať na krátku dialku, palba nášho delostrelectva ale od boku prinútila ju, aby sa vo večerných hodinách ďalej nazad utiahla, z ktorej príležitosti utratila vyše tisíc ľudí.

Na ostatných časťach frontu bojovná činnosť ostala medzi obvyklými hranicami.

Jedon náš letún hodil bomby na námornícky arse-nál v Spezii a vrátil sa neurazený.

Táborský vlak.

viac útokov, ktoré ale oddelenia našich peších plukov č. 17. a 70. s najťažšími ztratami nepriateľa odrazily. Pred našimi zákopami leží vyše 600 mrtvých Talianov.

V noci zmaril sa útok Talianov na okolí Monte Interrotto.

Na odseku od údolia Brandu na východ alpíni pri Valmorbie a Monte Corno útočili, zaujali posledný vrch,

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

O udalostach západného bojišťa proti Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy :

7. júla. Na oboch stranách Somme boly aj v noci

vedené, pre nás nie neprajného priebehu živé boje. Tieto boli najohľadnivejšie na okolí od Contale Maison na juh a v obciach Hem a Estrées.

Od Maasu na východ na temeni vrchu Freide Terre, ako aj v hore od pevnosti Vaux na juhozápad proti našim posiciám v širokom fronte urobené silné francúzske útoky sa zmarily so značnými ztrátami nepriateľa.

Výsledok povetných bojov v júni je nasledovný: Nemecká ztrata: v povetnom boji 2, následkom zostrelenia so zeme 1, zmizly 4, dovedna 7 lietadiel. Francúzska a anglická ztrata: v povetnom boji 23, následkom zostrelenia so zeme 10, následkom núteného sletenia uprostred našich čiar 3, pri sletení cieľom vyloženia špiónov 1, dovedna 37 lietadiel, z ktorých 22 je v našej moci.

8. júla. Na oboch stranách Somme hrdinskosť a vytrvalosť našich vojsk zapríčinila nepriateľovi deň plný sklamaní. Početné jedon za druhým nasledujúce útoky nepriateľa sme krvave odrazili. Obrovský počet pred odsekom Owilliers-Contal Maison—Bazentin le Grand ležiacich anglických a pred frontom Biaches-Ommecourt ležiacich francúzskych mŕtvol, podáva svedectvo o množstve do útoku hodených nepriateľských síl, ako aj o zničujúcom účinku palby nášho delostrelectva, strojových pušiek a pechoty.

Delostrelecká a patrolová činnosť na ostatných miestach bola živá. V Bois de Prêtre zmarily sa útoky francúzskeho oddelenia v sile asi jednej stotiny.

9. júla. Od Somme na sever Angličania a Francúzi pokračovali vo svojich útokoch, ktoré na fronte Owilliers—hore Mametz, ako aj na oboch stranách Herdecourta bez výnimky veľmi krvave sme odrazili. Nepriateľ proti lesíku Trones urobil šesť marných útokov. Do dediny Hardecourt podarilo sa mu vniknúť.

Od Somme na juh Francúzi na najväčšiu prudkosť zvýšili palbu svojho delostrelectva. Ich čiastočné výpady sa zmarily.

Poručík Multzer pri Miraumonte zostrelil jedno veľké anglické bojovné lietadlo. Jeho veličenstvo cisár zaslúžilému letúňskemu dôstojníkovi na uznanie jeho zásluh udelil rád Pour le mérite. Od Arrasu na juho-východ jedno nepriateľské lietadlo našou ochrannou palbou sme zostrelili. Druhé lietadlo, ktoré po povetnom boji od Arrasu na juhozápad spadlo za čiarami nepriateľa, kanónovou palbou bolo zničené.

10. júla. Na oboch brehoch Somme ťažký boj trvá ďalej. Naše hrdinské vojská ustavične odrážajú útočiaceho do jeho posícií nepriateľa a kde priechodne musely vyhnúť v hustých radoch jedno za druhým útočiacemu nepriateľovi, tam protiútokom opäť ho odrazily. Tak lesík Trones znova sme útokom vyrvali Angličanom, ktorí ta vtrhli, majer La Maisonette a dedinu Barleux ale Francúzom a v smere Herbecourta sme sa predrali napred. O Owilliers bezprestajne trvá zápas muž proti mužovi. V dedine Biaches Francúzi sa usalašili. Ich početné útoky urobené medzi Barleuxom a Belloy s naj-

väčšími ich ztrátami sa všetky rozpadly. Ďalej na západ naša záverečná palba prekazila ich v tom, aby opustili svoje zákopy.

Medzi morom a Ancrem, na okolí Aisne a Champagne a od Maasu na východ delostrelecké boje časom staly sa živšími. Ku činnosti pechoty prišlo od Warntona na západ, od Armentièresu na východ na okolí Tahure a na západnom kraji Argonna, kde sme napredujúce francúzske oddelenia odrazili. Pri Hulluchu, Givenchy a v smere Vauquosa s dobrým výsledkom sme rozhodili míny.

Činnosť letúňov z oboch strán bola veľmi živá. Naši letúni zostrelili päť nepriateľských lietadiel, (jedno pri kúpeľoch Nieuport, dve pri Cambrai a dve pri Bapaume), ďalej dve priviazané vzducholode a síce jednu na Somme a jednu na Maase. Nadporučík Walz a Gerlich štvrté, poručík Leffers piate, poručík Paschau ale ôsme nepriateľské lietadlo urobil bojaneschopným. Jeho veličenstvo cisár poručíkovi Parschonovi na uznanie jeho vynikajúcich zásluh udelil rád Pour le mérite.

11. júla. Medzi Ancre a Somme Angličania na oboch stranách cesty medzi Bapaume a Albertom popoludní a v noci na širokom fronte s veľkými silami útočili. Od cesty na severozápad, prv než by bolo došlo k boju z blízka, postrielali sme ich na hromadu.

Od cesty na východ na kraji dediny Contalmaisou a lesa Mametz vyvinul sa prudký boj. Opätovný pokus nepriateľov, aby troneský lesík opäť dostal do rúk, s jeho veľkými, krvavými ztrátami a zanechaním 100 zajatcov sa zmaril.

Od Somme na juh proti výšine La Maisonette urobený útok černoských Francúzov privítali sme zničujúcou palbou. Niekoľko černochoch, ktorí sa po naše čiaru dostali napred, v bodákovom boji padlo alebo sa dostalo do zajatia.

Na okolí Maasu bol veľmi čulý delostrelecký boj. Na ostatných časťach frontu miestami bola stupňovaná palba a viac nezdarných nepriateľských plynových útokov.

Patroly a výskumné oddelenia našich protivníkov vyvinuly živú činnosť. Všade sme ich odbili.

Pri Lentrey (v Lotharingii) jedno nemecké oddelenie po zdarnom výbuchu vniklo do veľmi porúchaných posícií Francúzov a zajalo šesťdesiat ľudí. Naša jedna patrola aj od Lusse na juh priviedla zajatých.

Veľmi čulá letúňska činnosť viedla ku početným povetným bojom, v ktorých nepriateľ pri Somme a od Vouziersa na západ utratil dve lietadlá. Mimo toho pri Courclette na hradskej Bapaume—Albert našou ochrannou palbou zostrelili sme jedon anglický biplan.

12. júla. Dňa 10. júla popoludní na oboch stranách cesty Bapaume—Albert, pri Contalmaisou a v hore Mametz, taktiež v troneskom lesíku a odtiaľ na juh započaté nové boje s rozhorčenou prudkosťou trvaly ďalej.

Od Somme na juh Francúzi z príležitosti svojho na fronte Belloy—Soyecourt vo veľkých rozmeroch uro-

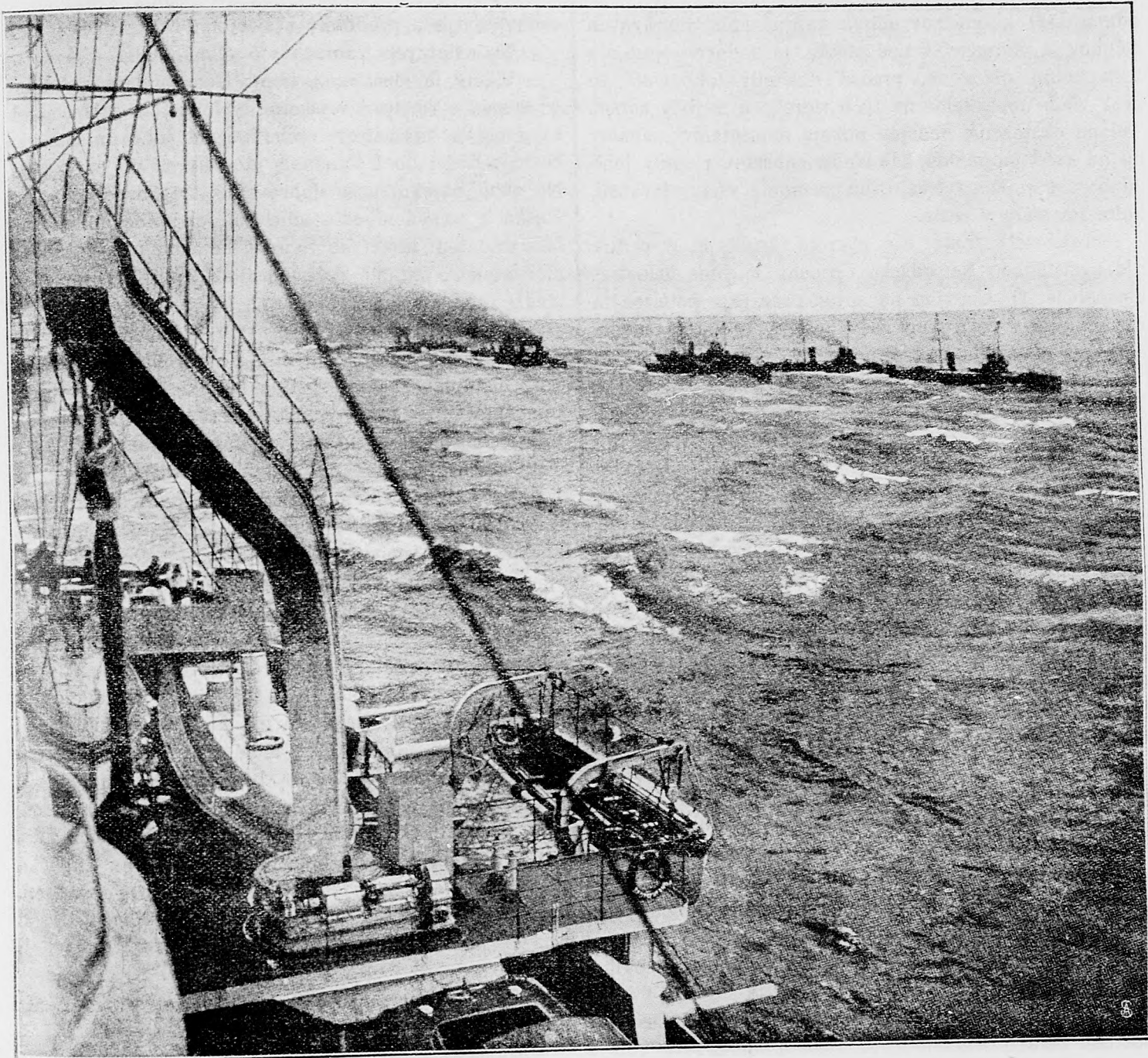
beného útoku utrpeli citeľný nezdar. Útok v našej palbe sa celkom rozpadol.

Na území Maasu, od rieky na pravo, bližšie sme pocišili naše posície a z tejto príležitosti *zajali sme 29 dôstojníkov a 2106 vojakov.*

Pri Athiesi od Peronne na juh jedon anglický bip-lan v našich čiarach sme sostrelili,

bojoch trvajúcich od noci 30. júna vyhnaly z opevných posícií od mesta na západ.

Priebeh válečných operácií počnúc od 29. júna bol nasledovný: Dňa 29. júna sme ústálili, že Rusi sú odhodlaní každým spôsobom udržať sa v obci Mahideš. Následkom energického vystúpenia našich prenasledujúcich čiat a rýchleho zamiešania sa našich obkolesujúcich

Nemecké lode hľadajú nepriateľa.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

O udalostach bojišťa proti Rusom, Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán turecký vydal nasledovné úradné zprávy :

6. júla. *Mezopotámsky front*: Niet zmeny. Naše čaty 1. júla rano vťahly do Kermandšabu, keďže Rusov v

oddelení nepriateľ, pretože sa tam nemohol držať, pod ochranou v Mahideši zanechaného zadného voja cúvnul do pripravených posícií od Kermandšahu na západ. Na druhý deň rano naše čaty, po odbití nepriateľského zadného voja, obsadily Mahideš a zaraz sa pribraly k prenasledovaniu ruskej válečnej sily. Popoludní nepriateľa, ktorý sa držal v opevných posíciach od Kermandšahu na západ, frontálne a do boka veľmi silne sme napadli, načo sa vyvinul do noci trvajúci boj.

vedené, pre nás nie neprajného priebehu živé boje. Tieto boli najohľadnivejšie na okolí od Contale Maison na juh a v obciach Hem a Estrées.

Od Maasu na východ na temeni vrchu Freide Terre, ako aj v hore od pevnosti Vaux na juhozápad proti našim posíciám v širokom fronte urobené silné francúzske útoky sa zmarily so značnými ztrátami nepriateľa.

Výsledok povetných bojov v júni je nasledovný: Nemecká ztrata: v povetnom boji 2, následkom zostrelenia so zeme 1, zmizly 4, dovedna 7 lietadiel. Francúzska a anglická ztrata: v povetnom boji 23, následkom zostrelenia so zeme 10, následkom núteného sletenia uprostred našich čiar 3, pri sletení cieľom vylodenia špionov 1, dovedna 37 lietadiel, z ktorých 22 je v našej moci.

8. júla. Na oboch stranách Somme hrdinskosť a vytrvalosť našich vojsk zapríčinila nepriateľovi deň plný sklamaní. Početné jedon za druhým nasledujúce útoky nepriateľa sme krvave odrazili. Obrovský počet pred odsekem Owilliers-Contal Maison—Bazentin le Grand ležiacich anglických a pred frontom Biaches-Ommecourt ležiacich francúzskych mŕtvol, podáva svedectvo o množstve do útoku hodených nepriateľských sil, ako aj o zničujúcom účinku palby nášho delostrelectva, strojových pušiek a pechoty.

Delostrelecká a patrolová činnosť na ostatných miestach bola živá. V Bois de Prétre zmarily sa útoky francúzskeho oddelenia v sile asi jednej stotiny.

9. júla. Od Somme na sever Angličania a Francúzi pokračovali vo svojich útokoch, ktoré na fronte Owilliers—hore Mametz, ako aj na oboch stranách Herdecourta bez výnimky veľmi krvave sme odrazili. Nepriateľ proti lesíku Trones urobil šesť marných útokov. Do dediny Hardecourt podarilo sa mu vniknúť.

Od Somme na juh Francúzi na najväčšiu prudkosť zvýšili palbu svojho delostrelectva. Ich čiastočné výpady sa zmarily.

Poručík Miltzer pri Miraumonte zostrelil jedno veľké anglické bojovné lietadlo. Jeho veličenstvo cisár zaslúžilému letúškemu dôstojníkovi na uznanie jeho zásluh udelil rád Pour le mérite. Od Arrasu na juho-východ jedno nepriateľské lietadlo našou ochrannou palbou sme zostrelili. Druhé lietadlo, ktoré po povetnom boji od Arrasu na juhozápad spadlo za čiarami nepriateľa, kanónovou palbou bolo zničené.

10. júla. Na oboch brehoch Somme ťažký boj trvá ďalej. Naše hrdinské vojská ustavične odrážajú útočiacoho do jeho posícií nepriateľa a kde priechodne musely vyhnúť v hustých radoch jedno za druhým útočiacemu nepriateľovi, tam protiútokom opäť ho odrazily. Tak lesík Trones znova sme útokom vyrvali Angličanom, ktorí ta vtrhli, majer La Maisonette a dedinu Barleux ale Francúzom a v smere Herbecourta sme sa predrali napred. O Owilliers bezprestajne trvá zápas muž proti mužovi. V dedine Biaches Francúzi sa usalašili. Ich početné útoky urobené medzi Barleuxom a Belloy s naj-

väčšími ich ztrátami sa všetky rozpadly. Ďalej na západ naša záverečná palba prekazila ich v tom, aby opustili svoje zákopy.

Medzi morom a Ancrem, na okolí Aisne a Champagni a od Maasu na východ delostrelecké boje časom staly sa živšími. Ku činnosti pechoty prišlo od Warntona na západ, od Armentièresu na východ na okolí Tahure a na západnom kraji Argonna, kde sme napredujúce francúzske oddelenia odrazili. Pri Hulluchu, Givenchy a v smere Vauquosa s dobrým výsledkom sme rozhodili míny.

Činnosť letúňov z oboch strán bola veľmi živá. Naši letúni zostrelili päť nepriateľských lietadiel, (jedno pri kúpeloch Nieuport, dve pri Cambrai a dve pri Bapaume), ďalej dve priviazané vzducholode a síce jednu na Somme a jednu na Maase. Nadporučík Walz a Gerlich štvrté, poručík Leffers piate, poručík Paschau ale ôsme nepriateľské lietadlo urobil bojaneschopným. Jeho veličenstvo cisár poručíkovi Parschonovi na uznanie jeho vynikajúcich zásluh udelil rád Pour le mérite.

11. júla. Medzi Ancre a Somme Angličania na oboch stranách cesty medzi Bapaume a Albertom popoludní a v noci na širokom fronte s veľkými silami útočili. Od cesty na severozápad, prv než by bolo došlo k boju z blízka, postrieľali sme ich na hromadu.

Od cesty na východ na kraji dediny Contalmaisone a lesa Mametz vyvinul sa prudký boj. Opätovný pokus nepriateľov, aby troneský lesík opäť dostal do rúk, s jeho veľkými, krvavými ztrátami a zanechaním 100 zajatcov sa zmaril.

Od Somme na juh proti výšine La Maisonette urobený útok černoských Francúzov privítali sme zničujúcou palbou. Niekoľko černochoch, ktorí sa po naše čiaru dostali napred, v bodákovom boji padlo alebo sa dostalo do zajatia.

Na okolí Maasu bol veľmi čulý delostrelecký boj. Na ostatných častiach frontu miestami bola stupňovaná palba a viac nezdarých nepriateľských plynových útokov.

Patroly a výskumné oddelenia našich protivníkov vyvinuly živú činnosť. Všade sme ich odbili.

Pri Lentrey (v Lotharingii) jedno nemecké oddelenie po zdarnom výbuchu vniklo do veľmi porúchaných posícií Francúzov a zajalo šesťdesiat ľudí. Naša jedna patrola aj od Lusse na juh priviedla zajatých.

Veľmi čulá letúňska činnosť viedla ku početným povetným bojom, v ktorých nepriateľ pri Somme a od Vouziersa na západ utratil dve lietadlá. Mimo toho pri Courlette na hradskej Bapaume—Albert našou ochrannou palbou zostrelili sme jedon anglický biplan.

12. júla. Dňa 10. júla popoludní na oboch stranách cesty Bapaume—Albert, pri Contalmaisone a v hore Mametz, taktiež v troneskom lesíku a odtiaľ na juh započaté nové boje s rozhorčenou prudkosťou trvaly ďalej.

Od Somme na juh Francúzi z príležitosti svojho na fronte Belloy—Soyecourt vo veľkých rozmeroch uro-

Konečne Rusi v tú istú noc aj tieto posície boli prinútení opustiť a utiahnuť sa do mesta Kermadsahu.

Na druhý deň rano naše čaty bez toho, aby nepriateľovi boli privolili času ku prípraveniu pouličných bojov, v troch stĺpoch vťahy do Kermadsahu a nepriateľa prinútili k ďalšiemu úteku. Takto naše čaty napriek veľkým ťažkostiam územia tamojších válečných operácií a ačkoľvek je cesta medzi hranicou a Kermadsahom 200 kilometrov dlhá, nahrádzanie potravných článkov a munície v nedostatku príhodných ciest ale bolo veľmi obťažné, predsa dosiahly toho cieľa, že hrúzovláde nepriateľov na tých vidiekoch urobily koniec. Ani na okamženie nedajúc pokoja nepriateľovi, napadly ho na každom punkte, kde hľadal ochranu, zlomily jeho odpor a s veľkou vytrvalosťou premožly všetky ťažkosti, ktoré im stály v ceste.

Kaukazský front: Na pravom krídle a v centre nič zvláštneho. Na odseku Čoroča miestne delostrelecké boje. Od Čoroča na sever naše čaty podareným napadnutím v centre úplne vyhodily nepriateľa, medzi čím naši ukoristili šesť kanónov a dve strojové pušky.

Inej noviny niet.

*

(Kermadsah je opevnené mesto od hranice na 150 kilometrov a je jedným hlavným mestom perského Kurdistanu. Leží pri rieke Kerna na úrodnej rovine a počítuje 18.000 obyvateľov. Obyvatelia mesta zaoberajú sa hlavne s dorábaním zbrane, vinohradníctvom a roľníctvom.)

7. júla. *Mezopotámsky a gilanský front:* Nič nového.

Kaukazský front: Na pravom krídle, odhliadnuc od srážok patrol, nič zvláštneho. V centre miestne delostrelecké boje a srážky patrol.

Na odseku Čoroča naše čaty protiútokom zaujali jednu k západu ťahajúcu sa výšinu, ktorú nepriateľ bol obzadal. Nepriateľa prenasledovali sme po jeho starú posíciu a jednu časť jeho posícií sme zaujali.

Na odseku od Čoroču na sever nepriateľské pokusy o prekvapujúci útok ľahko sme odrazili a od nepriateľa ukoristili sme strojové pušky. Na ľavom krídle nepriateľ zopakoval svoje, na prekvapenie počítujúce obvyklé útoky. Počas bojov, ktoré sa z tohto vyvinuly, jeden nepriateľský kanón a zásobu munície vyhodili sme do povetria.

Na smyrnanských vodách niekoľko nepriateľských lodí bez účinku strieľalo na pobrežie a potom sa utiahly. Jedna francúzska loď s lietadlami zjavila sa pred Haifou a vyslala dva hydroplany. Jedon z nich padol do mora. Jeho letúňa a vodiča zachránilo druhé lietadlo.

Do mora padnúvšie lietadlo v neporúchanom stave vytiahli sme na breh. Medzitým strojová puška a munícia, ktoré boli na lietadle, sa nám tiež dostaly do rúk.

8. júla. *Mezopotámsky front:* Nebolo zmeny.

Kaukazský front: Na pravom krídle a v centre nebolo významnej udalosti. Na odseku Čoroča bezvýznamné boje trvajú ďalej. Od rieky na sever naše čaty na ľavom krídle nepriateľovi znova vyrvaly jednu časť

jeho posícií. Protiútoky a pokusy o prekvapujúce napadnutia, ktorými nepriateľ početné posície chcel zpäťzaujať, s jeho ohromnými ztratami sa zmarily. Pri jednom z týchto bezvýsledných útokov Rusi pred jednou jedinou našou posíciou nechali 400 mrtvých. Aj 17 Rusov sme zajali, medzi nimi jedného dôstojníka, naša korisť však bola dve strojové pušky spolu s náhradnými kusmi, veľké množstvo bedien s municiou, pušky, šiatre a predmety vystrojenia.

Na ostatných frontoch nič významného.

9. júla. *Mezopotámsky front:* Tichošf. Naše výskumné oddelenia s ruskými vojskami, vyhnanými z Hermandšaku na 25 kilometrov východne od tohto mesta, na ceste vedúcej do Hamadanu, dostaly sa do potyku. — Na okolí Šinehu naše dobrovoľné čaty napadly ruské vojská a po sedemhodinovom boji ich úplne zbily. Rusi boli prinútení utiecť do Šinehu, kde ich naši dobrovoľníci napadli. V tomto boji nepriateľ utratil 100 mrtvých, medzi nimi dvoch dôstojníkov.

Kaukazský front: Na pravom krídle polohenie je nezmenené. V centre obapolná delostreľba. Na odseku Čoroča úplne sa zmaril útok Rusov. Nasim protiútokom späť sme zaujali viac takých území, ktoré sa boly dostaly nepriateľovi do rúk. Počas týchto útokov ukoristili sme veľké množstvo válečného materiálu a streľiva. Na viac miestoch ľavého krídla proti našim predným strážam urobené útoky so ztratami nepriateľa ľahkým spôsobom sme odrazili.

Válečné lode «Javuz» a «Midilli» na kaukazskom pobreží napadly mnoho nepriateľských dopravných lodí, potopily štyri lode a viac plachtových lodí, bombardovaly tubejské prístavné osady od Novorosiska na juho-východ a tiež tam podpálily jeden veľký sklad oleja a iné sklady náčinia. Na ceste nesišly sa s nepriateľskými loďami. Jedon nepriateľský moniter z ďaleka niekoľko ráz strelil na ostrov Kösten bez každého výsledku a potom sa vzdialil. Jednu nepriateľskú torpedovú loď, ktorá sa blížila ku Fodši, odohnala palba našich lodí. Dňa 7. júla pred Beiruthom zjavila sa jedna anglická loď s lietadlami a jedna francúzska torpedová loď. S anglickej lode vyletelo jedno lietadlo a na okolie prístavu hodilo bomby. Z obyvateľstva traja ľudia boli ranení.

10. júla. *Mezopotámsky a perský front:* Nebolo žiadnej zmeny.

Kaukazský front: Na pravom krídle nebolo významnej udalosti, len srážky výskumných oddelení. Proti centru urobený nepriateľský útok, pri ťažkých ztratách Rusov, sme odrazili, medzi čím sme priviedli 35 zajatcov. Slabé nepriateľské útoky na ľavom krídle sa tiež úplne zmarily.

Inej významnej udalosti nebolo.

11. júla. *Mezopotámsky front:* Na odseku Felahie niet zmeny. Na pravom brehu Tigrisa zabnali sme jedno nepriateľské jazdecké výskumné oddelenie, ktoré naše výskumné oddelenia prekvapujúcim spôsobom napadly. Nepriateľ dal sa na útek a zanechal kone.

Perský front: Niet žiadnej zprávy.

Kaukazský front: Na pravom krídle nebolo významnej udalosti. Od Čoroča na juh predvčerom na celom odseku proti nám urobené protiútoky sme úplne odrazili. Nepriateľské čaty, ktorým sa na jednotlivých punktoch podarilo vniknúť do našich napred potisnutých zákop, krvavým protiútokom, v ktorom chlap proti chlapovi bojoval, späť sme zahnali východným smerom.

12. júla. *Mezopotámsky front:* Niet zvláštnej zmeny.

Kaukazský front: Na pravom krídle nestalo sa významnejšej udalosti. V centre nepriateľ, tak ako včera, zopakoval svoje útoky, lež napriek svojim vážnym ztrátam, nevedel spomenutia hodného zdaru dosiahnuť.

Položenie na Balkáne.

Bulharská úradná zpráva.

Sofia, 12. júla. O položení na Balkáne bulharský generálny štáb vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na rozličných frontoch položenie sa nezmenilo. Slabá palba delostrelectva oboch stránok, častá srážka patrol a výskumných oddelení trvá ďalej. Dňa 9. t. m. jedna francúzska čata pokúsila sa o útok na jednu pozorujúcu stráž od Dojranského jazera na juh. Stráž z nepatrnej diaľky privítala nepriateľa prudkou palbou pechoty a ručnými granátmi a prinútila ho v neporiadku zutekať. Nepriateľ zanechal štyroch mrtvých, zbrane, početné predmety vystrojenia a odevu. Nepriateľ s veľkou horlivosťou usiluje sa, aby v údolí dolnej Mešty ovocie, práce pokojného obyvateľstva zničil, nakoľko každý deň hádže zapalujúce bomby, aby podpálil zozaté zbožie na roľách. Následkom našich účinných protiútokov nepriateľ nedocielil žiadneho výsledku. Činnosť, ktorú naši letúni vyvinujú, so dňa na deň stáva sa citlivejšou.

Vojna na mori a v povetří.

Zdarné nemecké útoky na vodách anglického pobrežia.

Berlin, 9. júla Wolffova kancelária oznamuje: Nemecké morské válečné sily v čase medzi 4. a 6. júlom pri anglickom pobreží potopily nasledovné rybárske parníky: «Queen Bee», «Anil Anderson», «Papoday», «Watchful», «Lancy», «Human», «Petuna», «Girrel Bessy», «Ne Wart» a «Castle». Zpomedi týchto na parníky «Queen Bee», «Watchful» a «Petuna» muselo sa páliť z kanónov, lebo napriek upozornenia chcely ujst.

Náš križiak «Novara» potopil päť ozbrojených anglických lodí.

Veliteľstvo válečného loďstva 10. júla vydalo nasledovnú zprávu:

Dňa 9. júla na úsvite náš križiak «Novara» v Otrantovskej morskej užine dľa vyznania štyroch, poľahke všetkých pri tejto príležitosti zajatých námorníkov, sišiel sa s piatimi ozbrojenými anglickými strážnymi

lodami a delostreleckou palbou všetky lode zničil. Všetkých päť strážnych lodí horiac utonulo, tri po výbuchu kotla. Z mužstva križiak «Novara» len deväť Angličanov vedel zachrániť. *Veliteľstvo floty.*

Útok nemeckých letúňov na juhovýchodné pobrežie Anglicka.

Londýn, 9. júla. (Úradná zpráva.) Krátko pred polnocou nepriateľské lietadlá navštívili juhovýchodné pobrežie. Tak sa zdá, že hodily asi 5 bomb. Škodu ešte dosiaľ neoznámili. Odstraňujúce kanóny pustily sa do boja s lietadlami.

Bombardovanie Ravenny.

Úradná zpráva veliteľstva válečného loďstva vydaná 12. júla.

Dňa 11. júla rano tri talianske torpedoborce mesto Parenzo z veľmi veľkej diaľky za krátky čas vzaly pod palbu. Dva súkromné domy a vežu provinciálnej budovy porúchaly. Inej škody sa nestalo a nikto nebol ranený. Naše ochranné batterie docielily treffer, na čo torpedoborce hneď odplávaly.

Popoludní niekoľko našich námorných lietadiel bombardovalo mesto Ravennu a batterie v Corsine a napriek prudkej ochrannej palbe sa neurazená vrátili.

Prelomená blokáda. — Najcitlivejšia porážka antantu.

Svojou vedou, vynálezavosťou a energiou Nemci opäť prekvapili celý svet a menovite našich nepriateľov. Krátky, pár riadkový chýr 12. júla oznámil svetu, že nemecká podmorská loď «Deutschland» s cenným nákladom zakotvila v americkom prístave Baltimore.

Objavenie sa nemeckej podmorskej lode «Deutschland» v americkom prístave v prvom rade je prekvapujúce preto, lebo je dôkazom toho, čo sú vstave previesť Nemci svojou vedou, technikou, vynálezavosťou a vytrvanlivosťou. Postavili podmorskú loď o 2000 tonnách ku službám obchodu medzi Nemeckom a Amerikou, dali jej meno «Deutschland», pustili na more v Kieli a v Brémach naložiť ju farbami a iným cenným tovarom vo váhe 7500 centov, vyslali ju do Baltimore. Asi osem dní trvala 7000 kilometrov dlhá morská cesta «Deutschlandu». Kapitán lode Königs tou najväčšou opatrnosťou previedol loď «Deutschland» cez rady podmorských mín a anglických a francúzskych strážnych lodí, ktoré zastavujú každú loď a habú náklady a poštu pre Nemecko a našu monarchiu. Po druhé prekvapujúcim je preto a to menovite pre našich nepriateľov, že Nemci svojou novou podmorskou loďou prelomili blokádu a uviedli obchodné lodné spojenie pod morom tak, ako je podmorskými loďami uvedená aj vojna pod morom.

Možno si predstaviť prekvapenie a duševný stav našich nepriateľov, keď doletel chýr, že Nemci nielen

že vynášali obchodnú loď nového typu, ale že táto už aj náklad doviezla do baltimorského prístavu. Lenže tu nepadá na váhu, ako mile či nemile dotknul sa baltimorský chýr našich nepriateľov, ale prvou a hlavnou otázkou bolo, či americká vláda «Deutschland» uzná za obchodnú loď. Táto otázka bola cele pochopiteľná, lebo veď vieme jako stranníky pokračuje «neustranný» predseda Spojených Štátov. Ale vláda Spoj. Štátov bársjak hovíe našim nepriateľom, ako znamenitým kundšaftom amerických dielni a bárs jak doliehal na ňu anglický veľvyslanec, nemohla vyhnúť tomu, čo spravodlivosť a právo tak jasne požaduje, novú podmorskú loď typu «Deutschland» uznala za obchodnú loď, voči ktorej bude pokračovať dľa ustanovení medzinárodného práva potahujúcich sa na morský obchod.

Stanovisko vlády Spoj. Štátov z dvojakého ohľadu je nadmier významné. Po prvé Nemci svojou novou loďou, ktorej podobných v nemeckých loďných dielnach už zhotovili viac a hotovia ďalej, prelomili blokádu a na tento prípad budú sa môcť teraz odvolávať neutrálne štáty, ktorých lode Angličania hatia v slobodnom obchode vôbec neberúc do ohľadu medzinárodné právo. Zpät je uvedené spojenie so zamorským svetom, pošta je zabezpečená a umožnený je dovoz takých článkov, ktorých dopravu do Nemecka blokáda nepriateľov najviac prekážala. Že je náklad novej lode malý, to vyrovná zas počet nových lodí, na ktorých nebudú dovážať statok, ale články, ktoré zapríčiňujú veľké bolenie hlavy našim nepriateľom. Tým väčší bôľ spôsobuje ale našim nepriateľom tá skutočnosť, že Abglia nateraz vôbec nemá súdeho prostriedku ku prekazeniu plavby nových podmorských obchodných lodí nemeckých. Po druhé zo stanoviska vlády Spoj. Štátov vyplýva, že ani ozbrojené anglické válečné lode nebudú môcť jednoducho napadnúť podmorskú obchodnú loď (ak ju totižto zbadajú), lebo dľa uznaných regúl najprv, budú museť ustáliť či nemajú do roboty s obchodnou loďou, či neni na nej americký štátny občan a potom len preto by ju mohli napadnúť, keď by na vyzvanie nepostála alebo keď by sa postavila na odpor.

Cesta lode «Deutschland» do Ameriky znamená počiatok novej doby v obchodnej premávke na mori. Vynález Nemcov nielen že zmaril posledné nádeje nepriateľov na naše vyhladovanie, lež práve na najcitlivejšom mieste zadali im Nemci takú porážku, na akú naši nepriatelia ani vo sne nerátali. Porážka antantu je tým citlivejšia, že tieto dni už aj druhá, nemecká, obchodná podmorská loď odplávala do Ameriky, udajne do Rio di Janeyro.

Maximálna cena ošípaných.

Vláda vydala nariadenie o obmedzení zabíjania a o najvyššej cene živých ošípaných. Dľa nariadenia od 60 kilogrammov ľahšiu ošípanú neslobodno zabíj. Ošípanú cieľom zabitia slobodno predať len dľa váhy,

ale tak, že sa zo živej váhy ošípanej 22 a pol kilogramma stiahne. Z ceny na tomto základe vypočítanej majú sa stiahnuť ešte štyri percenty. Cieľom chovania alebo vykŕmenia ošípanú slobodno predať len dľa živej váhy bez každého stiahnutia. Pri ošípaných na chovanie alebo na kŕmenie, ktoré vážia najmenej 60, ale najviac 90 kilogrammov, najvyššia cena jedného kilogramma živej váhy ustálená je v 6 korunách a maximálna cena jedného kilogramma živej váhy bársjakej ťažkej na zabitie predanej ošípanej ustálená je v 6 korunách 80 halieroch. Nariadenie maximálnu cenu metrického centa surovej svińskiej masti, surovej slaniny a čerstvej bravčoviny vo veľkom obchode ustáľuje v 760 korunách a najvyššiu cenu metrického centa topenej svińskiej masti tiež vo veľkom odpredaji nariadenie ustáľuje v 852 korunách. Maximálnu cenu všetkých druhov slaniny, masti, bravčoviny a výrobkov z bravčoviny v malom odpredaji v stoliciach ustáli podžupan a v mestách so sriadeným magistrátom mešťanostovia. Kto sa proti tomuto nariadeniu previni, môžu ho odsúdiť až na 6 mesiacov zavretia a až na 2000 korun peňažnej pokuty. Nariadenie 15. júla vstúpilo do života.

Na zabíjanie a na najvyššie ceny živých ošípaných potahujúce sa nariadenie vlády vzbudilo trochu obavy, lebo si mnohí mysleli, že ustálenie maximálnych cien ostane len na papieri. Obávajúci sa dôvodili tým, že vláda zabudla na najhlavnejšiu snahu maximovania: na rekvirovanie ošípaných na verejné ciele. Túto obavu rozptýlil ministerský radca Kiszely, ktorý debrecinskemu mešťanostovi povedal v ministerstve, že vrchnosť za maximálnu cenu na ciele verejného stravovania od bárskoho môže rekvirovať ošípané, ale o rekvirovaní treba podať zprávu ministerstvu vnútra.

Deti do práce.

No už aj to chcú aby dieťa pracovalo! Zaiste tak zvolá ne jeden rodič, keď tento nápis prečíta. Ale sa ani nemožno čudovať.

Dieťa je ku zábave a nie ku práci stvorené! Jeho práca je zábava a práve preto človek je najblazenejší v tomto veku.

Zato predsa len to chceme povedať, že majú rodičia zavčas na to bedliť, aby dietky svoje ku práci privykali.

Pravda, že táto práca nemá záležať z kopania, orania alebo dreva rúbania. Nech je to dieťaťu hračka a predsa nech sa za prácu počítuje.

Dajme im ku pr. posbierať rozsypanú fazuľu, drevo nosiť, čo hneď aj len po polienku, keď nám dačo padne, nech to zdvihnú. Vôbec neprekážajme deti v tom, keď chcú takéto «práce» vykonávať. Lebo s tým navyknú ku práci, zoškľivia si lenivosť až do pozdneho veku.

Sú rodičia, ktorí ešte aj odrastlejšie dietky taktu upravia k poriadku:

— Choďte sa baviť, práca neni pre vás!

To je nie v poriadku. Bo túžba po práci sa u dieťaťa chytro vyvinie. A tak — pri takom zaobchádzaní — len ubíjame v ňom túto vznešenú túžbu. Dieťa potom i v dospeljšom veku myslí na hračky a bude od každej opravdivej práce bočiť.

Starodávne príslovie hovorí, že «priklad ľahá». Teda nech rodičia aj v práci predchádzajú dobrým príkladom. Nech vidí dieťa zavčas, že kolkým ustávaním vyhľadáva otec každodenný chlieb. Kedy len môže, nech pritiahne dieťa svoje ku práci. Roľník nech pojme so sebou chlapca na pole a nech dovolí, aby mu tam v ľahších prácach pomáhal. Matka nech priučuje dcéru ku kuchyni. Nech jej slúži za príklad, kolko starosti, nesnádze má dobrá domáca gazdina. Lebo: aký otec, taký syn; aká matka, taká Katka. Jablko nepadne ďaleko od stromu.

Dojímavé príklady možno čítať o tom, že akú pracovitost' znajú vyvinúť ináč maloleté, slabé deti. Kto by už nebol čítal alebo počul tú krásnu rozprávku, ako jedon malý ehlapec svoju chorú matku cez celú zimu — na chrbte donášanými suchými halúzkami — okuroval; ako jej malé dievča varilo a v chyži upratovalo.

Áno, bo ich život zavčas priučil ku práci.

Preto navykajme aj my deti svoje k tomu. Bo veru nebude väčšieho pokladu, väčšej istiny pre ne, ako chuť ku práci.

Majetok, bárs jak je veľký, snadno sa môže minúť. Ale keď má dakto nielen dve práceschopné ruky, ale aj chuť ku práci: ten nech sa nelaká života a jeho ľarchy.

Keď medzitým na to upozorňujeme rodičov, žeby dietky svoje zavčas navykali ku práci: ani za svet nechceme, aby dietky svoje pred časom ťažkou pracou zabíjali!...

Všetko má svoj spôsob a čas. Preto i tu sa treba múdrej miernosti pridržať. Nedovoľme, aby dietky také predmety dvíhaly, ktoré prevyšujú ich silu. Pozorujme, žeby sa im chrbtová kosť od ťažkej práce nezhrbatela. Slovom, nasledujme tu podotknuté rady pri navykaní dietok ku práci!

Kupovanie koní.

Každý cigán chváli svoje kone. A nemusí byť práve ani cigánom, aby si ich vychvaľoval. Kto kone na jarmoku predáva, veru iste nepripomenie, že jeho kôň má nejakú chybu. Preto sa my sami presvedčme, či kôň, ktorého chceme kúpiť, nehryzie alebo nekope. Jestli koňa pohladkáme, potom ho potlapkáme po hrdle, po chrbte a po zadku, ktorý kôň kope a hryzie, ten v takýto čas obyčajne prezradí túto svoju zlú vlastnosť. Potom mu obzreme oči, či je nie slepý. Otvoríme mu papuľu a pozremo, či nemá zlé alebo veľmi zodrané zuby a krátky jazyk. Toto preto treba pozreť, lebo kôň, ktorý má zlé zuby a krátky jazyk, zle žerie a preto nevládze dobre ľahať. Treba pozreť, či kôň pod hrivou nemá rany. Potom mu obzreme spech a chrbat, či mu

štverne niekde neotlačily telo. Takéto otláčené niekedy ani nemožno vidieť a napriek tomu sa otláčené miesto predsa môže sbierať. U vyrezaného koňa treba obzreť, či obe vajcia má vyrezané. Bo sa často stáva, že koňovi jedno vajce ostane a s takýmto koňom sa ťažko dá zachádzať.

Kobyle obzrime cecky, či sú nie ranené. Kobyla s chybnými ceckami nemôže byť dobrou plemenicou. Aj o tom sa presvedčme, či jej zo zadnice nepremoká.

Veľmi dôležité je, aby sme si aj nohy koňa obzreli. Zvlášte obzrime, stanúc si bokom od koňa, či kôň nemá chromé nohy alebo nohy, ktoré tak stoja ako barly. Pri kopytách obzrime, či sú nie rozložené alebo veľmi strmé. Na predných nohách treba obzreť aj svaly, či sú nie hrubé a keď ich pritlačíme, či nebolia. Na zadných nohách obzrime koleno, či niet na ňom chyby. Či jedno zadné koleno neni hrubšie než druhé.

Radno je kopytá zdvihnúť a skalkou poklepať na ne, aby sme sa presvedčili, či koňa možno podkovať.

Keď sme si koňa takto dobre obzreli, vtedy ho zapriahnime. Jestli koňa chceme zapriať samého, tak ho i na jarmoku len samého zapriahnime; jestli ho však chceme zapriať v páre, tak ho i na jarmoku s druhým koňom zapriahnime.

Jestli koňa alebo pár koní do prázdneho koča zapriahneme, tak najprv jedno, potom dve kolesá zahamujeme a koňa alebo pár koní po tichu pohnime. Jestli kôň vôbec dobre zvykol ľahať, tak aj teraz dobre bude ľahať koč. Kone najprv pustme len krokom, potom ich zkusme trapom a konečne trochu i cvalom. Medzitým pozorujme, či sa veľmi nepotia, či nedýchajú ťažko. Tieto príznaky sú veľmi podozrivé, taký kôň je zdychavičný. Jestli sa kone s kočom nechcú pohnúť z miesta alebo ak veľmi skáču a počas kroku, trappu alebo cvalu zastanú a koč neni veľmi ťažký a ani pôda neni veľmi zlá, tak takéto kone nekúpme.

Krmenie hydiny.

Vykrmená, tučná hus sa aj pomerne drahšie predá, ako nekrmená, chudá. A takto je to aj s ostatnými druhami hydiny. Nebude teda od veci, keď si pohovoríme o hlavných pravidlách krmenia hydiny.

Zlatým pravidlom krmenia je: čistota. Ona ochraňuje zviera od choroby a rozličného hmyzu. A mnohí gazdovia sa práve proti tejto požiadavke najviac prehrešujú a mnohokrát toto je príčinou toho, že sa často daromne ustávame okolo hydiny, nemáme z nej taký osoh, aký by sme ináč mať mohli.

Aby sme požiadavke čistoty vyhovelí, ku tomu nepotrebujeme stavať neviem aké drahé chlievce, kurince, husince, lež aj lacnejšie chlievce držíme v dobrom poriadku. Hlavné je, aby miestnosti, kde hydinu krmíme, bolo možno dobre prevetriať a výkaly zvierat aby sa snadno dali z nich odstrániť.

Jestli hnoj za dlhší čas, povedzme za viac týždňov necháme v chlievci, zápach hnoja vssaje do seba aj

mäso hydiny a nemyslím, žeby sa takáto hydina dobre dala odpredať. Miestnosti, v ktorých krmíme hydinu, každý deň vyčistíme. Neľutujeme trochu toho vápna a nejakého prostriedku, ktorý udusí zápach v miestnosti. Ale karbolovú kyselinu alebo iný prostriedok na desinfikovanie, ktorý smrdí, v takýto čas neupotrebovujeme, bo zápachom karbolovej kyseliny preniknuté zviera tiež sotva budeme môcť odpredať. A ani nám samým nebude chutiť.

Druhá podmienka dobrého vykrmenia hydiny je dobrý koterec alebo priprava. Sličky krmíme v koterci, husy a kačice v pripravke (priehradke). Že aký má byť koterec, to není dôležité, hlavné je, aby ho snadno bolo možno vyčistiť a počas čistenia hydinu aby sme veľmi nemýlili. Sú koterce, v ktorých sa krmí len jeden kus hydiny a sú zas také, ktoré sú predelené pre viac kusov hydiny.

Koterce pre jeden kus sú preto lepšie, bo z koterca, v ktorom je viac kusov, vykrmený kus nemožno vyňať bez mýlenia ostatných.

CHYRNIK.

Z biskupstva spišského. Jeho excellencia, osvietený pán biskup dr. Alexander *Párvy* svoje duchovenstvo vyzval, aby ohľadom na mimoriadne pomery zapríčinené vojnou, až do skončenia gazdovských poľných prác v nedeľu a vo sviatok odstavovali služby Božie v raňajších hodinách a aby aj z kazateľnice napomenuli veriacich, žeby po pobožnom súčastnení sa na raňajších službách Božích ostatnú časť nedele a sviatku venovali gazdovským poľným prácam. — Osvietený pán biskup zakamenoklinského dekana-farára, čestného kanonika Jozefa Vojticseka na jeho vlastnú prosbu, popri arcipastierskom uznaní, oslobodil od škôldozorského úradu námestovského dekanátskeho okresu, ako aj od predsedníckeho úradu učiteľského spolku okolia námestovského a za nástupcu jeho v týchto dvoch úradoch vymenoval zubrohľavského farára Romana Grigelya, ktorého v jednom vymenoval i za vicedekana okresu. Do ústredného výboru kňazského pens. fondu na miesto Jána Polláka vyvolený bol Alexander Horváth, assessor svätej stolice, spirituál semenišťa. Štefan Zahuranetz, ktorý spravuje majetok semenišťa, dostal titul vice-rektora. Levočský kaplán Viktor Grieger vymenovaný je za farára do Krempach. Doterajší krempašský dočasný administrátor Ondrej Labuda poslaný je za kaplána do Biacoviec a biacovský kaplán Aladár Ruzsbasán do Kézmarku. S ďalším dočasným spravovaním čímhovskej fary poverený je doterajší zubrohľavský kaplán Jozef Szlaniczay. Doterajší čímhovský dočasný administrátor Jozef Michna za kaplána poslaný je do Zubrohľavy.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Kaločský vysvätený biskup dr. Viktor Horváth na budapeštiansky hlavnoškolský internát Svätého Imricha dal 1000 korún. — Pápežský pralát, krajinský ablegát

Michal Lévy katolíckemu spisovateľskému «Pázmány» spolku daroval 200 korún. — Táberský duchovný Michal Balázsovits pre vojakov oslepnutých vo vojne obetoval 110 korún. — Rábsky kanonik, čestný biskup Ignác Mladoniczky na obec Máriafalva dal 100 korún. — Fridrich Siebig, farár obce Menyháza, na válečný sirotiniec dal 100 korún.

Narukovanie zvonov. Z Rábu oznamujú: V Rábe začali už zvony z väže odstraňovať, cieľom upotrebovania válečného. Zpomedzi 24 zvonov narukuje 11.

Na levočskom odpuste slovensky kázal Štefan Hattyár, dekan-farár z Jablonky, nemecky Štefan Szalay, farár z Harichoviec, maďarsky dr. Jozef Kozsár, dekan farár z Lipt. Sv. Mikuláša, a slávnostnú svätú omšu slúžil na Hore Marianskej Julius Kern, opát-farár z Markušoviec. Nábožných pútnikov síšlo sa na tom starom pútnickom mieste v dosť veľkom počte. Počasie bolo pekné.

Smrť. Bobrovský (Orava) farár Jozef Dónay, po dlhej chorobe a pobožnom prijatí sv. sviatostí zomieraúcich, 6. júla zomrel v 58. roku svojho života a 35. roku svojho kňazstva. Nebohý narodil sa vo Veľkých Topolčanoch. Kaplánom bol v Lužnej a v Ružomberku, administrátorom v Kvačanoch, za tri roky bol farárom na Dedinkách a od roku 1901. v Bobrove.

Hrdinský kapitán. Guidó Gungelfinger, kapitán 85. pešieho pluku, v jednej bitke dostal sedem rán a utratil ľavé oko. Pre svoju hrdinskosť viac ráz bol vyznačený. Keď teraz vyzdravel, sám sa pýtal na front, na ktorý už aj odišiel. Je to hrdinským príkladom sebaobetavej lásky ku vlasti.

Válečná podpora v Levoči. V mesiaci júni udelili v Levoči 486 stránkam 16.900 korún válečnej podpory. Čuť žaloby, že niektoré ženy, ktoré dostávajú takú podporu, nechcú ísť veľmi do roboty.

Vyznačení košickí honvédi. Na uznanie hrdinského chovania sa pred nepriateľom striedajú medailu hrdinskosti dostali: rezervný zástavník Franc Hornicsek, rezervný kadét Franc Dózsa; Strážmajstri: Anton Kunsch, Pavel Samuel Tóth, Georg Kovács, Georg Kosiba, Jozef Papp a Ludvik Kelecsényi; fírer: Michal Mihály, Štefan Kakas, Béla Schwarz, Julius Krivácsy a Alexander Kinszky; kapráli: Štefan Német, Imrich Šapajti, Franc Gottfried a Eugen Paulik; frajter Ján Varga; honvédi: Ondrej Kamilla a Julius Gergely. Bronzovú medailu hrdinskosti dostali frajtri: Ján Lengyel a Ludvik Piškolti; honvédi: Matej Setik, Ján Serke, Franc Kormos, Ján Borsj, Daniel Baski, Jakub Klár, Ján Ferencz a Ján Lapedó, všetci z 9. honvédskeho pešieho pluku.

Na Červený Kríž vo Spiši. V deň sv. apoštolov Petra a Pavla sossbierali v Kézmarku 500, v Krompachoch 500, v Podhradí 600, v Smolniku 447 a v Novej Vsi 840 korún. Albert a Viktor Scholtz z Mateoviec kézmarskej filiálke Červeného Kríža daroval 100 korún.

Ranený kráľovský knieža. Bavorský kráľ. knieža Henrik na bojišti ranený bol na hlave a na ľavej ruke.

Vojenské vyznačenia. Štábný plukovník Viktor Lorx, syn spišského stoličného hlavného lekára, na uznanie hrdinského chovania sa proti nepriateľovi, ku terajším vyznačeniam dostal vojenský záslužný kríž III. triedy s válečnou ozdobou. — Ernest Béla Bléner, rezervný zástavnik 67. peš. pluku, vyznačený bol s korrúpnym zlatým záslužným krížom. — Karol Damits, rezervný nadporučík 6. honvédskeho pešieho pluku, úradník levočskej finančnej inšpekcie, následkom svojej hrdinskosti vyznačený bol s medailou «Signum Laudis». — Gelnický rodák, lekár dr. Rudolf Walkó na uznanie zásluh, nadobudnutých okolo liečenia nemeckých ranených, od pruského spolku Červeného Kríža dostal medailu Červeného Kríža tretej triedy.

Do Čace za náčelníka železničného nádražia vymenovaný je Eduard Kravjanský, podnáčelník nádražia prešovského.

Hrdinská smrť. Gelnický rodák Karol Gótsch, kadét 9. honv. peš. pluku, ťažko bol ranený vo volhynských bojoch a 25. júna zomrel v cholmskej nemocnici. Starolubovenský rodák Stefan Kaesur, kadét 12. pešieho pluku, hrdinskou smrťou zomrel v bojoch vedených pri Tarnopoli. — Levočský rodák Aladár Gabos, úradník lugoškého berného úradu, padol v bojoch okolo mesta Brody následkom rany do brucha.

Nový notár v Markušovciach (Spiš). V Markušovciach za okresného notára jednohlasne vyvolili tamjšieho rodáka Viktora Ferenca, doterajšieho okresného notára okolia Merény (Ondrišľa).

Smrť. Ladislav Lossinszky, pensionovaný r. kat. učiteľ starolubovenský, 23. júna následkom porazení zomrel v 64. roku života svojho.

V ruskom zajatí. Dľa chýru došlého z bojišťa rezervný nadporučík Štefan Petrilla, úradník levočského berného úradu, 6. júna ranený na nohu, dostal sa do ruského zajatia.

Za karpátske obce. V ľudových školách spišskej stolice 1. mája zariadená sbierka priniesla k znovu-vystaveniu karpátskych obcí 3945 korún.

Obeta hromu. Z Ungváru oznamujú: V Sobránci 21-ročná Michalová Frendák so svojim nemluvniatkom na rukách pred búrkou utekala domov z poľa. Na ceste udrhel do nej hrom a usmrtil ju naskutku. Dieťaťu podivným spôsobom nestalo sa nič.

Ušli ruskí zajatci. Ruskí váleční zajatci Simeon Potstarenka, Vasil Subin a Maxim Birjozu 25. júna ráno v neznámom smere ušli z Poprádu, kde pracovali.

Ruský zajatec vrahom. Zo Sarvašu oznamujú: Hroznú vraždu spáchal istý ruský zajatec v sarvašskom chotári. Na tani preklal svojho gazdu Michala Sonkolu a jeho zata Georga Tušjaka a potom si prerezal hrdlo.

Hrdinská smrť. Alexander Jalsoviczky, treforočný poslucháč prešovskej právnickej akademie, honvédhusársky zástavnik, v pondelok turičný padol pri Lukaviciach pri rumunskej hranici v 23. roku života svojho. Pochovali ho v Černoviciach.

Vyznačení košickí honvédi. Ondrej Gunár z 9. honvédskeho pešieho pluku dostal striebornú medailu hrdinskosti druhej triedy. Bronzovú medailu hrdinskosti dostali pred nepriateľom padnutí: Michal Wilczek firer, Karol Szabó freiter, Peter Hegedüs, Vazul Lászó, Ján Wiparina, Michal Furkinyák, Ladislav Piros, Ján Rocsek, Ladislav Kustin, Štefan Horváth, Valent Juhász, Georg Hocsicskó, Samuel Neumann, Imrich Magyarovszky a Ján Juczko honvédi 9. pešieho pluku. Ján Janovszky a Franc Dafner, honvédi 9. pešieho pluku, vyznačení boli tiež bronzovou medailou hrdinskosti.

Po trinásť mesiacoch prišiel o ňom prvý chýr. Spišsko-novovesský farbiar Béla Lingsch, ktorý ako landšturmista válečnú službu konal v Przemysle, po padnutí pevnosti zmiznul. Jeho príbuzní už neúfali, že ho dakedy ešte uvidia, kým teraz po trápnych 13 mesiacoch zrazu dve karotky dostali od neho. Píše, že je zdravý a že sa ako zajatec zdržuje v jednej malej obci pohoria Ural.

Hrdinská smrť. Štefan Kovács, kapitán 9. honvédskeho pešieho pluku, ktorý za krátky čas nadobudnul si štvoro vyznačenia následkom svojej hrdinskosti, trafený šrapnellom zomrel na bojišti. — Gelnický rodák Ján Gótsch, zástavnik 9. landšturmistského pešieho pluku, padol na severnom bojišti.

V ruskom zajatí. Levočský rodák Adam Szentistványi, nadporučík 53. pešieho pluku, dostal sa neranený do ruského zajatia.

Z Ondrišľa (Spiš). Za okresného notára okolia Ondrišľa vyvolili Štefana Grigera, doterajšieho podnotára mesta Ondrišľa.

Utopil sa. Levočský kočiš Ján Szmoljak, ktorý len nedávno narukoval do Ungváru, medzi kúpaním utopil sa v rieke Ung.

Z Vysokých Tatier. Kúpele Nižné Smokovce prevzal invalidný úrad 1. júla, majú tam umiestniť 400 vojakov chorých na pľúca.

Mrtví a ranení.

Zkráteniny: pp. = spoločný peší pluk; hp. = honvédskejší peší pluk; jb. = jágerský bataillon; komp. = kompánia; náhr. komp. = náhradná kompánia; bat. = bataillon. Za menom stojace číslo označuje kompániu, v ktorej patričný slúži. Za menom stojaci † znamená, že dotýčený zomrel; písmena z. ale značí, že patričný je zajatý.

Všetci, pri ktorých niet žiadnej poznámky, sú ranení.

Gembarčík Karol (Alsólipnica) 15. honv. pluk, Goga Koloman (Fakóvezekény) 26. pp. 11, Golis Vavríneec (Dombelve) 71. pp. 11 z., Győriek Ján (Kemenec) 26. pp. 10, Halama Jozef (Blatnica) 71. pp. z., Halásek Ján (Pozsonyfödemes) 71. pp. z., Hanuljak Ludvik (Terhely) 71. pp., ranený a zajatý, Herceg Štefan (Nagykosztolány) 71. pp. z., Hercog-Podušel Ján (Csiesmány) 71. pp. z., Hickl Edvard (Beresény) 71. pp. z., Hodek Matej (Széleskút) 43. pp. 14, Hoffmann Jozef (Szébellék) 26. pp. 8, Holbička Sylvester

(Fačkov) 71. pp. z., Hološka Andrej (Jablánc) 72. pp. 2, Horváth Karol (Pozsonynádas) 71. pp. z., Horváth Pavel (Modor) 72. pp. 11, Hošťák Martin (Kaszakisvár-alja) 26. pp. 5 †, Hrenák Štefan (Szolopna) 26. pp. 11, Hrtus Franc (Turzófalva) 71. pp. 4 z., Hubek Franc (Malacka) 71. pp. z., Husár Adam 71. pp. z., Ivanič Jozef (Kisgyékényes) 26. pp. 14, Jakubic Ján (Bosác) 71. pp. z., Jambor Žigmund (Ipolykelenye) 14. hp., Jamrik Ján (Istvánlak) 71. pp. z., Janča Štefan Ján (Breza) 71. pp. 11 z., Janik Ján (Trencsénteplic) 71. pp. pri plukovnom štábe z., Jedlička Andrej Šimon (Vág-barka) 71. pp. z., Jersek Ján (Selmechánya) 22. hp. 8, Kačiak Ignác (Bánfalva) 71. pp. z., Kalčok Robert (Alsóhámor) 26. pp. 3 †, Kampa Ján (Benedikó) 71. pp. z., Kassian Jozef Franc (Istvánháza) 26. pp. 9, Kisány Štefan (Kisfarkasd) 26. pp. 2 †, Klčo Ján (Besnyőpetőfalva) 71. pp. z., Kmetyo Ján (Komját) 19. jb. 3, Kohn Jozef (Ujbars) 26. pp. 5, Kóka Jozef (Garamapáti) 7. hp. oddelenie so strojovými puškami †, Kolenčík Martin (Námesztó) 71. pp., 12. z.

Z baňsko-bystrického 16. honvédskeho pešieho pluku: Bun Adalbert (Dobóca) z., Chovanec Jozef (Forgácsfalva) 12, ranený a zajatý, Chovanec Jozef (Zólyomlipese) 1 z., Cmeľovski Štefan (Alsósztrégova) 2 z., Černík Juraj (Ipolyvarbó) 2 z., Cipeciar Jozef (Garamolaszka) 1 z., Demeter Ján (Magyarnándor) 2, ranený a zajatý, Demeter Ján (Nagylibercse) 2, ranený a zajatý, Denkó Jozef (Rád) 4 z., Dobrik Juraj (Garamsálfalva) 1 z., Dobrik Ján (Pallós) 2 z., Doktorčík Martin (Pogony, Novohrad) 3 z., Dudáš Albert (Dejtár) 2, ranený a zajatý, Dužik Pavel (Losonc) 1, ranený a zajatý.

Krištof Peter (Garamkovácsi) 29. lp. 4 †, Krištof Štefan (Krasznahorkaváralja) 25. pp. 4 †, Kristian Pavel (Szepesszomolnok) 9. hp. z., Križan Franc (Lissó) 29. lp. 4, Kubačko-Pongrád Andrej (Villaludrova) 9. hp. z., Kubicár Ján (Letánfalva) 9. hp. z., Kubik Ján (Csorba) 65. pp. 14, Kudlička Vencel (Černova) 9. hp. z., Kulich Franc (Gyetva) 25. pp. 13, Lauderer Šimon (Ólubló) 29. lp. 6, Lorkó Ján (Andrásfalva) 66. pp. 17, Magula Andrej (Alsótárnok) 29. lp. 4,

Manykos (?) Andrej (Kapi) 66. pp. 17, Mehurski Florian (Pilhó) 9. hp. z., Milenka Jozef 29. lp. 4, Mišurák Imrich (Nagyroce) 29. jb., ranený a zajatý, Moravčík Ladislav (Garamköveds) 29. lp. 4, Mračko Ján (Alsó-stubnya) 29. lp. 7, Mráz Ján (Felsőszalánk) 9. hp. z., Mrva Július (Rózsahegy) 9. hp. z., Murčán Juraj (László, Šaris) 29. hp. 5, Musuta Matej (Vlkolinec) 65. pp. 11 †, Novák Peter (Dluha) 29. lp. 7, Pauks Juraj (Szepesudvard) 29. lp. 6, Paukš Štefan (Daróc) 9. hp. z., Pažitka Pavel (Pencz, Novohrad) 60. pp. 21, Pekarek Jozef (Juhászi) 29. lp. z., Regitka Ján (Mateóc) 9. hp. z., Šefčík Martin (Szepesolaszi) 29. lp. 6, Schneider Michal (Svedlér) 9. hp. z., Schnemann Štefan (Nagyoroszi) 60. pp. 11, Smijak Andrej (Csetnek) 66. pp. 8 †, Soltész Andrej (Tapolyortovány) 9. hp. z., Steiner Matej (Szepes-Remete) 9. hp. z., Szidely Michal (Majdán, Spiš) 29. lp. 3, Szivós Andrej (Nagysalló) 29. lp. 1, Stehlik Tomáš (Vámos) 66. pp. 17 †, Tanourák Ján (Erdőszele) 29. lp. 4, Tistyán-Serafi Martin (Luzsna) 29. lp. 4, Uličný I. Ján (Kokava) 65. pp. 11 †, Ungor Mikuláš (Pusztahora, st. trencianska) 29. hp. oddelenie so strojovými puškami II, Vabrek Jozef (Királytelek) 10. hp. 5, Vatyľ Jozef (Nyitraszeg) 29. lp. 5 †, Villiger Sylvester (Breznobánya) 17. hp. (?) 3. náhr. komp. z. Bosnyák Adalbert kadet (Zsolna) 12. pp. 9 (bol oznámený mylne ako ranený).

(Pokračovanie nasleduje.)

List z bojišta.

Richvaldský (Spiš) mládenec Štefan Bombara, ktorý slúžil pri 15. polnodelostreleckom pluku v svojej 5. júla datovanej karotke z ruského bojišta píše svojmu duchovnému: Ja som ich karotku a «Kresťan»-a dostal. Krásne im ďakujem. Ja som zdravý do toho času chvála Pánu Bohu. Teraz pozdravujem mojich kamarátov na talianskom bojišti aj na ruskom. Aj tých dvoch, ktorých boli odobrali v máji. Nebojte sa kamaráti moji vojny. Len Pána Boha sa nespustte, potom vás ani Pán Boh neopustí. Keď nám bude Pán Boh na pomoci, obránime našu vlasť. Úrody su tu veľmi pekné.

Odpredaj makulatúry papieru starých novín.

Cena 16 korún za m. cent. K dostaniu len v Budapešti vo vydavateľstve našich novín. Zásielka na vidiek prítomne vytvorená.

Oznamy prijíma administrácia „Kresťan“ Budapest, Szentkirályi-u. 28

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy.

Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivého ostria zlatú kosu, za ktorú nás požeňovať bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosy» s poštovou dobierkou:

70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
----	----	----	----	----	----	-----	---------

Cena 1 kosy 2-60 2-70 2-80 2-90 3- 3-10 3-20 3-60 kor.

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1-50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštnie upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kôs 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver, alebo jeden opravdovo postriebrený metallový kríž. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: Jozef Marosi a Syn. Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.